

HAYBER SEFERİNİN SEBEP VE SONUÇLARI (3)

(...önceki günden devam)

Hâlâ Habeşistan'da bulunan ilk Muhâcirler de Hayber'in fethi sıra-sında geldiler. Bir rivayete göre Peygamber (s.a.v.) Amr ibn Ümeyye ed-Damrî'yi Necâşî'ye gönderip oradaki Müslümanları istemiş, Necâşî de onları iki gemiye bindirerek göndermiş, Hz. Peygamber henüz Hayber'de iken Habe-şistan'dakiler gelmişler. Peygamber (s.a.v.) Ca'fer'i görünce gözlerinden öp-müş:

– Hangisine sevineyim, Hayber'in fethine mi, Ca'fer'in gelmesine mi? demiş.

Hiç kuşkusuz Peygamber'in, Habeşistan'dakileri istemesi de, Hudey-biye Barışının yararlı sonuçlarındandır. Çünkü Müslümanlar yeterli derece-de güçlendikleri için artık uzun süreden beri vatan-larından ayrı yaşayan ilk Muhâcirlerin, daha fazla gurbette durma-larına gerek kalmamış ve Pey-gamber onların geri dönmelerini is-temiştir.

Hiz. Peygamber Hayber günü şöyle demiştir: *"Allah'a ve âhiret gününe inanan, suyunu başkasının ekinine dökmesin (başkasının gebe karısıyla yatmasın). Allah'a ve âhiret gününe inanan, gebe olmadığı anlaşılincaya kadar tutsak kadınla yatmasın. Allah'a ve âhiret gününe inanan, bölüş-türülmemiş ganîmet malını satmasın. Allah'a ve âhiret gününe inanan, Müslümanların ganîmet hayvanına binip de onu zayıflatıp Müslümanların fey'ine (ganimetine) iâde etmesin."*

Toprakları yarıcılıkla işlemek üzere antlaşmış olan Hayberliler, Hiz. Ömer zamanına kadar orada kaldılar. Fakat: *"Pey-gamber'in hastalığında: 'Arap Yarımadasında iki din birlikte olmaz!' dediğini duydum."* diyen Ömer, Yahudilere haber gönderip, Peygamber'-den özel ahid (garanti) almış olan dışında herkesin Hayber'den çıkıp gitmesini emretti.

Hiz. Ömer'in, Peygamber'in hastalığında ondan duyduğu bir söz üzerine bu uygulamaya girdiği, bizce inandırıcı değildir. Bir kere Ömer, Peygamber'in, hastalığı sırasında bir vasiyyet yazması

için hokka kalem istemesine karşı çıkararak “Bize Allah’ın Kitâbı yeter, vasiyete gerek yok” demişti. Peygamber’in, hastalık halinde yapacağı vasiyetin sağlıklı olma-yacağına düşünmüştü. Böyle iken nasıl olur da yine Peygamber’in, hastalığı sırasında söylediği bir sözle hareket eder? Bu çelişkidir.

Kaldı ki Peygamber’in, eğer Arap Yarımadasında iki din olma-yacağını söylediği doğru ise iki dinden kastı, tevhîd dini ile şirk dinidir. Tevhîdin yanında şirk olmaz. Peygamber Arap Cezîresinde yani Hicaz toprağında şirkin tamamen silinmesini istemiştir. Ama Pey-gamber’in, –şayet doğru ise– bu sözle Kitâbî dinleri kastetmesi, hem Kur’ân’a, hem de kendi uygulamasına aykırıdır. Kur’ân’a aykırıdır, çünkü Kur’ân onlara kendi kitaplarının hükümlerini uygulamalarını emretmek-tedir. Peygamber’in kendi uygulamasına aykırıdır, çünkü kendisi Hayber-lileri o topraklarda oturtmuş ve toprağı yarıcılıkla işlemeleri üzerine onlarla anlaşmıştır. Eğer Kitâbî dini şirk ve sahiplerini de müşrik kabul etseydi, Hayberlileri kendisi sürüp çıkarırdı.

Demek ki bu sürgün eylemi, Peygamber’in emri değil, Ömer’in kendi düşüncesidir. Onun bu karara varmasının da bir gerekçesi mevcuttur. Şöyle ki:

Abdullah ibn Sehl adlı bir sahâbî, Hayber’de bir subaşında boynu kırılarak öldürülmüş bulundu. Kanâate göre Yahûdîler adamı öldürüp kuyuya atmışlar, sonra da Allah’ın Elçisi’ne gelip orada bir insanın öldürüldüğünü söylemişler.

Abdullah’ın kardeşi Abdu’r-Rahmân ibn Sehl ile Amcası oğulları Huveyyise ve Muhayyise, Abdullah’ın Yahûdîler tarafından öldürüldüğünü söylediler. Peygamber Yahûdîlere: “*Kendi ma-hal-lenizde bir adam ölü bulundu. Onun diyetini veriniz!*”¹ diye haber gönderdi.

Onlar da yazdıkları mektupta Allah’a yemîn ederek adamı kendile-rinin öldürmediklerini, katili bilmediklerini söylediler. Al-lah’ın Elçisi de öldürülenin diyetini Beytu’l-mal’den ödedi.

Hz. Ömer zamanında da kendi oğlu Abdullah, Zübeyr ve Mikdâd, Hayber’deki mallarını kontrole gittiler. Herkes kendi malının başına vardı. Geceleyin Abdullah bahçesinde uyurken bazı kişiler gelip onun el ve ayaklarını çekip eklemlerinden çıkardılar. Sabah-leyin Abdullah’ın yanına gelen arkadaşları, onun çıkan organlarını yerine koydular ve onu alıp götürdüler. “Bu, Yahûdîlerin işidir!” diyen Ömer, halka bir konuşma yaptı:

– Ey insanlar, Allah'ın Elçisi (s.a.v.), Yahûdîlerle, istediğimiz zaman onları çıkarmamız kaydıyla antlaşma yapmıştı. Şimdi onlar, Ömer oğlu Abdullah'a saldırıp onun ellerini eklemlerinden çıkar-dılar. Bundan önce de bir Ensârlı öldürülmüştü. Onu da bunların öldürdüğünde kuşkumuz yok-tur. Çünkü orada bizim, Yahûdîlerden başka düşmanımız yoktur. Hay-ber'de malı bulunan, malının başına gitsin, malına sahibolsun. Çünkü ben Yahûdîleri Hayber'den çıka-racağım! diyerek Yahûdîleri sürgün etti.
